

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu

Warszawa, dnia 17.09. 2007 r.

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 19.09.07

nr. 5828 podpis. BPS

DSP – VI – 0700-9/07

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 20.09.07
nr. 7566 podpis. [signature]

Monowym Tomie Marwaiku

Odpowiadając na pismo z dnia 30 lipca 2007r., nr BPS/DSK – 043-487/07 zawierające w załączeniu oświadczenie Pana Senatora Antoniego Szymańskiego złożone na 37 posiedzeniu Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 26 lipca 2007r. w sprawie równego traktowania ojców i matek, w zakresie praw rodzicielskich, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Urzeczywistniając zasadę równouprawnienia kobiety i mężczyzny Kodeks rodzinny i opiekuńczy przyznaje rodzicom jednakowe prawa w zakresie sprawowania władzy rodzicielskiej, i to bez względu na to, czy rodzice są małżeństwem. Przepis art. 93 § 1 krio stanowi bowiem, że władza rodzicielska przysługuje obojgu rodzicom. Jedynie w razie sądowego ustalenia ojcostwa władza rodzicielska przysługuje tylko ojcu wtedy, gdy przyzna mu ją sąd w wyroku ustalającym ojcostwo. Sąd opiekuńczy może ojcu przyznać władzę rodzicielską także po ustaleniu ojcostwa (art. 93 § 2 krio).

W przypadku zagrożenia dobra dziecka i nienależytego wykonywania władzy rodzicielskiej przez rodziców sąd opiekuńczy, działając na podstawie art. 109 krio, ogranicza władzę rodzicielską zarówno ojcu, jak i matce.

O władzy rodzicielskiej orzeka również sąd w sprawach o rozwód i separację (art. 58 § 1 i 61³ § 1krio). Jak wynika z danych statystycznych Głównego Urzędu Statystycznego w 2006r. orzeczono 71.912 prawomocnych rozwodów, w tym 45.024, w których małżonkowie mieli małoletnie dzieci. Władza rodzicielska została powierzona matce w 27.792 sprawach, w 1.731 – ojcu, zaś w 14.601 obojgu rodzicom. Wniosek o przyznanie władzy rodzicielskiej ojcu i matce oddalono w 408 sprawach,

umieszczenie w rodzinie zastępczej nastąpiło w 260 przypadkach, a w 126 dziecko umieszczono w placówce opiekuńczo – wychowawczej, 106 spraw zakończyło się w inny sposób.

W 2006r. w 7.978 sprawach orzeczono separację, w tym w 5.823, w których małżonkowie mieli małoletnie dzieci. Władza rodzicielska została przyznana matce w 3.838 sprawach, zaś ojcu w 99. Obojgu rodzicom władza rodzicielska została powierzona w 1.844 sprawach. Wniosek o przyznanie władzy rodzicielskiej ojcu i matce oddalono w 20 sprawach, w 7 umieszczono dziecko w rodzinie zastępczej, w 6 umieszczenie nastąpiło w placówce opiekuńczo – wychowawczej, zaś 9 spraw załatwiono w inny sposób.

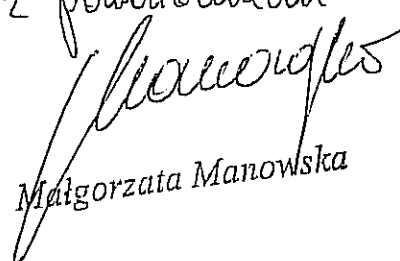
Analiza przedstawionych wyżej danych statystycznych pozwala na stwierdzenie, że w większości przypadków władza rodzicielska przyznawana jest faktycznie matce. Jednakże zauważyć w tym miejscu należy, że Ministerstwo Sprawiedliwości nie dysponuje danymi, z których wynikałoby w ilu sprawach z wnioskiem o powierzenie wykonywania władzy rodzicielskiej wystąpiła wyłącznie matka. Pomimo bowiem tego, że złożenie wniosku o powierzenie wykonywania władzy rodzicielskiej przez jednego z rodziców nie przesądza jeszcze automatycznie o wydaniu pozytywnego rozstrzygnięcia w tym zakresie, to jednak wola i pełna gotowość rodzica do jej wykonywania powinna być zawsze brana pod uwagę przez sąd, który wnikliwie bada predyspozycje wychowawcze i kwalifikacje podmiotowe kandydata ubiegającego się o przyznanie mu opieki nad dzieckiem.

Decydującym kryterium w dokonaniu wyboru jednego z rodziców, któremu powinna być powierzona władza rodzicielska, nie jest płeć rodziców, ale dobro dziecka. Inne istotne okoliczności to np. wiek dziecka oraz jego związenie uczuciowe z jednym z rodziców i rodzeństwem, fakt dotychczasowego wychowywania dziecka przez jednego z rodziców i możliwość zaburzeń psychicznych u dziecka w razie zmiany dotychczasowych warunków, w jakich było wychowywane.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 grudnia 1997r. (I CKN 319/97) stwierdził m.in., że powierzenie władzy rodzicielskiej nad dzieckiem następuje na podstawie ustaleń faktycznych charakteryzujących kwalifikacje rodziców oraz stan więzi emocjonalnej pomiędzy nimi i dzieckiem, a także ustaleń odnoszących się do dziecka, które wskazują na jego wiek i stopień osiągniętego rozwoju umysłowego i emocjonalnego. W każdym zatem przypadku wydanie orzeczenia w przedmiocie władzy rodzicielskiej poprzedzone jest oceną zebranego w sprawie materiału dowodowego,

w tym bardzo często opinią rodzinnego ośrodka diagnostyczno – konsultacyjnego, wydawaną na podstawie badań psychologiczno – pedagogicznych oraz w oparciu o kontakt ze stronami i ich małoletnimi dziećmi, której weryfikacja jest możliwa w drodze składania zastrzeżeń przez strony w toku trwania postępowania, a po zamknięciu rozprawy wyłącznie przez sąd odwoławczy, w ramach wniesionego środka zaskarżenia.

Ustosunkowując się natomiast do zawartej w omawianym piśmie prośby Pana Senatora, aby w drodze czynności kontrolnych zbadać, czy kobiety w sprawach dotyczących władzy rodzicielskiej, a szczególnie w zakresie powierzania opieki nad dziećmi oraz kontaktów z nimi, są w Polsce lepiej traktowane niż mężczyźni, należy zaznaczyć, że dokonanie takiej analizy wykraczałoby poza kompetencje Departamentu Sądów Powszechnych, gdyż zgodnie z § 17 ust. 1 pkt. 1 Zarządzenia Nr 179/06/DO Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 lipca 2006r. w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Sprawiedliwości do podstawowych zadań Departamentu należy w szczególności jedynie sprawowanie nadzoru nad działalnością administracyjną sądów w zakresie sprawności postępowania i organizacji pracy we wszystkich rodzajach spraw, jak również przekraczałoby jego możliwości.

z powołaniem

Małgorzata Manowska